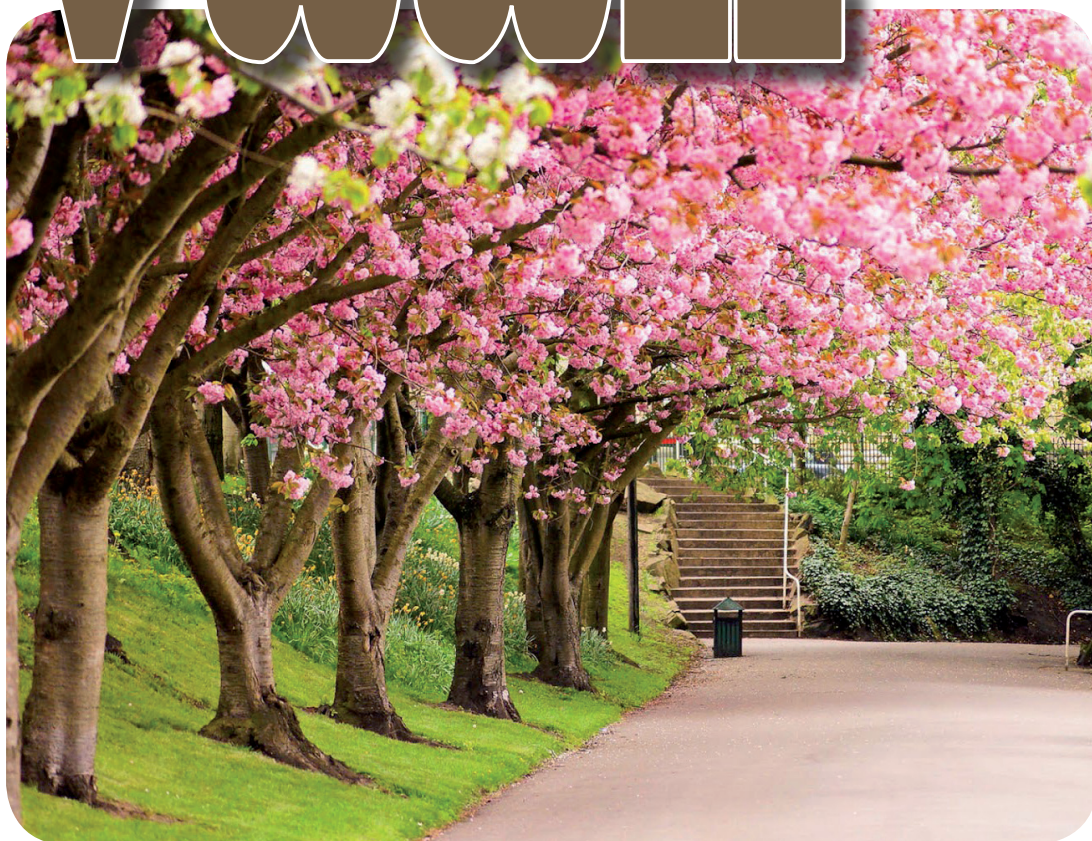


Vaan



Orgaan van de Bond van
Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag

- Bijbelstudie O.T. blz. 4
- Bijbelstudie N.T. blz. 7
- Onder een vergrootglas blz. 11
- Dordtse Leerregels blz. 13





Ds. J.H. Lammers

• *Van de voorzitter*

Huishoudelijke vergadering

Als u dit leest, is de huishoudelijke vergadering achter de rug. We kwamen op zaterdag 7 april bij elkaar in gebouw Maranatha in Veenendaal. Het referaat van ds. Snoek getiteld "Prediking in het spoor van Dordt" is na te lezen in het volgende nummer.

Bijbelstudies

In de maand april begint er een nieuwe serie bijbelstudies. Ds. Molenaar behandelt de Psalmen en ds. De Kruijf de twee brieven die Paulus aan Timotheüs schreef. Een bekende uitspraak is: in de Psalmen zien we Gods kinderen in het hart. Treffend is ook dat de Heere Jezus na Zijn opstanding zegt dat de Psalmen zijn vervuld in Hem. In de brieven die Paulus schreef aan Timotheüs krijgen we onderwijs over gemeenteopbouw. Tevens komt aan de orde wat de gezonde leer is tegenover de dwaling. We wensen de beide collega's wijsheid en vreugde bij het maken van de bijbelstudies en hopen dat er duidelijke lijnen getrokken worden naar ons leven in het hier en nu.

April

De maand april is de vierde maand van het jaar. De naam komt vermoedelijk van het Latijnse werkwoord *aperire*, dat 'openen' betekent. Waarschijnlijk verwijst dit naar de groei van de planten en bloemen in de pas begonnen lente. De maand april is begonnen met het Paasfeest. We mogen gedenken dat de Heere Jezus uit de dood is opgestaan. Bijna aan het einde van de maand, op 27 april, hoopt koning Willem Alexander 51 jaar te worden. We hopen dat we een mooie koningsdag ontvangen. Wat hij, ons volk en wij allen nodig hebben is dat we buigen voor de Heere Jezus. Dat is de 'opening' van het nieuwe en ware leven.



• De kopij voor het mei/juni-nummer moet vóór 20 april bij de drukker (info@boutdruk.nl) aanwezig zijn.

• *in dit nummer*

Van de voorzitter.....	2
Meditatie	3
Bijbelstudie o.t.....	4
Bijbelstudie n.t.....	7
'Onder een vergrootglas'	11
Dordtse Leerregels	13
Organisatienieuws.....	15
Overlijdensbericht.....	16

Adres administratie:

Hervormd Bonds bureau, Beatrixstraat 20a,
3862 DB Nijkerk • T 033 - 2456699

Email: bonds bureau@filtnet.nl

Bankrek.nr. NL08RABO0377871559

t.n.v. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk

Openingstijden Hervormd Bonds bureau:

Maandag t/m donderdag van 8.30-11.30 uur.

Vrijdag gesloten.



Wij hebben de Heere gezien!

Johannes 20 : 25

Soms ontmoet je wel eens gemeenteleden, die zeggen: Laat ik maar naar de kerk gaan, en naar Gods Woord luisteren, want misschien mag ik er nog een graantje van meepikken. En weet u... Dan hoeft u niet eens te zeggen: misschien. Maar u mag met verwachting naar de kerkdienst komen. Want Gods Woord zal niet vruchteloos tot Hem terugkeren.

Er (niet) bij zijn

Als u verwachting hebt van de Heere en Zijn Woord, dan zult u er zo mogelijk steeds bij zijn, als Zijn Woord verkondigd wordt. Dan behóórt u niet alleen bij de gemeente, maar dan bènt u er ook bij. Steeds op de eerste dag van de week.

Wat is het jammer, dat Thomas er niet bij is! Hoewel hij één van de twaalven is. Hij zoekt Jezus niet.

En hoe gaat dat dan verder? Wat doen de andere discipelen? Laten zij Thomas nu vallen? Schrijven zij hem af? Gelukkig niet. Want als zij in die week Thomas tegenkomen, zeggen zij tegen hem: "Wij hebben de Heere gezien."

Een positief woord

Nou, denk daar eens even over na. Daar zeggen zij iets heel moois. Is het niet geweldig? Is het niet rijk? Is het niet uitnodigend? Wij hebben de Heere gezien!

Ze bestoken Thomas niet met een wettische boodschap. Zo van: Nou, mannetje, waar was jij zondag?

Welnee. Maar zij lokken hem lieflijk op een heel tactvolle manier. Thomas, hoor eens: Wij hebben de Heere gezien. U hoort het ze zeggen, is 't niet?: Thomas, man, we hebben 'M gezien. De Heere. Jezus! Ze zijn helemaal enthousiast.

Wat een les voor ons

Regelmatig missen ook wij mensen in de kerkdiensten. Mensen, die er wel bij horen, maar er niet bij zijn. Soms zijn ze er niet door ziekte, soms door ouderdom, soms door andere oorzaken.

Het kan ook zijn (zoals bij Thomas) dat mensen van plan zijn om voorgoed af te haken. Zij breken met de gemeente. Zij breken met het Woord van God. En dan missen wij hen. Als het goed is tenminste. Want de gemeente van nu is wel veel groter dan de kring van de twaalven toen. U kunt ook aan de mannenvereniging denken. En dan? Gaan wij dan op zulke mensen af? Of laten wij hen schieten? Die jongere? Die oudere? Denk je misschien: hij was toch altijd al een beetje vreemd? Ach, het is Thomas maar, je weet wel hoe hij is.

Nogmaals: Wat een les voor ons. Deze geschiedenis.

Wij hebben een christelijke taak ten opzichte van elkaar. Om vol van liefde over de Heere te spreken tot anderen. Om door de liefde mensen te trekken. Om het echt

gemeend te zeggen: Wij hebben de HEERE gezien.

Zeg eens: Is dat het hart van ons gemeente-zijn? Is dat het hart van ons verenigingsleven? Is dat ook het hart van ons eigen hart?

Hier heeft ook mee te maken, hoe we thuis spreken over de kerkdiensten. En over de prediking. Met onze vrouw, met onze kinderen,

met onze ouders, of met nog weer anderen. En als we alleen zijn, hoe we het voor ons zelf verwerken.

Wat mooi, als het in ons huis wordt gehoord: “Wij hebben de Heere gezien”. Ja, de Heere. De Vorst van Pasen. De Levende. Ik heb Hem ontmoet. Zo spreken de discipelen in die week met Thomas. In de gunning van hun hart.



Ds. J.M. Molenaar

• *Bijbelstudie o.t.*

God in het midden Liederen om te overleven

De komende maanden wil ik met u studeren en mediteren in het boek van de Psalmen. Eén van de redenen om juist voor dit Bijbelboek te kiezen ligt in een opmerking van Dietrich Bonhoeffer in een kleine studie over de Psalmen, getiteld: ‘Gebedenboek van de Bijbel. Een inleiding in de Psalmen’. Hij schrijft: “In veel kerken worden elke zondag of zelfs dagelijks de Psalmen afwisselend gelezen of gezongen. Deze kerken hebben een onvoorstelbare rijkdom bewaard, want alleen door dagelijks gebruik dringt men binnen in het goddelijke gebedenboek. Bij alleen maar incidenteel lezen zijn ons deze gebeden te groots in gedachten en kracht, zodat wij ons maar te gemakkelijk tot wat lichtere kost wenden. Wie echter het Psalter serieus en regelmatig begint te bidden, zal de andere, eigen ‘godvruchtige gebedjes al spoedig met vakantie sturen en zeggen: ach, het is niet het sap, de kracht, de bronst

en het vuur, dat ik in het Psalter vind, het is mij te koud en te hard’ (Luther).”

Plaats in de Bijbel

Allereerst zullen we ons bewust moeten zijn welke plaats de Psalmen in de Bijbel hebben. Wie de indeling van de **Tenach** (Hebreeuwse Bijbel) nagaat, komt tot een verrassende ontdekking. Het Oude Testament is in te delen in drie cirkels: **Thora**, **Nebe’im** en **Chetoebim**. De binnenste cirkel wordt gevormd door de zogenaamde Thora, de eerste vijf boeken van de Bijbel. Deze boeken vormen het hart van de Schrift. Hierin klinken Gods daden in schepping en verlossing. De cirkel daaromheen zijn de zogenaamde Nebe’im, de boeken van de profeten. De profeten doen niets anders dan het volk terugroepen naar de Thora en oproepen om de wetten van God in acht te nemen en uit de beloften van de Heere te leven. De buitenste cirkel wordt gevormd door de zogenaamde Chetoebim, de

geschriften. In deze boeken geeft het volk antwoord op wat God in de Thora heeft gezegd. Het boek van de Psalmen is het eerste boek in deze derde cirkel. Daaruit blijkt dus dat de Psalmen antwoord geven op de woorden en daden van God.

Daden van God

Psalmen zijn dus niet zomaar losgezongen liederen die door een dichter op een achternamiddag zijn opgeschreven. De Psalmen bezingen de daden van God en geven antwoord op wat de Heere gezegd en bevolen heeft. Wij hebben dus bij de bestudering van de Psalmen de taak om deze liederen te verbinden met de Thora, want zij geven antwoord op de kern van de Schrift. Het is eigenlijk verbaazingwekkend, dat er zo'n gebedenboek in de Bijbel staat. 'We moeten vragen hoe we de Psalmen als Gods Woord kunnen begrijpen. (...) Niet wat wij willen bidden is belangrijk, maar waarom God door ons aangeropen wil worden (Bonhoeffer).' In de komende Bijbelstudies wil ik daarom vooral met u nagaan, hoe God Zelf wordt bezongen in deze liederen. Treffender dan Johannes Calvijn kan ik dit niet verwoorden: 'Nergens worden met meer helderheid de weldaden van God jegens de kerk en al Zijn andere werken bekend gemaakt. Nergens wordt er zoveel over Gods reddende daden verteld, nergens vinden wij zoveel schitterende bewijzen van Zijn vaderlijke voorzienigheid en zorg, en tot slot, nergens wordt ons een vollediger handleiding om God te prijzen aangeboden, nergens worden wij krachtiger gestimuleerd onze plichten als gelovigen te vervullen (Voorrede op de Psalmen, Calvijn)'.

Indeling

Dat deze liederen in verbinding met de eerste

vijf boeken van de Bijbel gelezen moeten worden, wordt door het vroege Jodendom nogmaals onderstreept door de indeling van de Psalmen. Van meet af aan hebben Joodse uitleggers de vier lofprijzingen in 41: 14; 72: 18-19; 89: 53 en 106: 48 opgevat als onderscheidingslijnen. Daarmee is ook het Psalter in te delen in vijf bundels. In de midrash, de rabbijnse uitleg bij Psalm 1 staat dat Mozes de vijf boeken van de Thora aan Israël gaf en dat David op dezelfde manier de vijf boeken van de Psalmen aan Israël gaf. De structuur van de Psalmen is dus gevormd naar het beeld van de Thora met haar vijf boeken. Het begin en einde van het Psalter is daarbij veelzeggend. Volgens verschillende uitleggers deelt de compositie van het Psalter een eigen boodschap mee. De theologische boodschap is veelzeggend: 'Van gehoorzaamheid (Ps. 1) naar lofprijzing (Ps. 150), maar dat gebeurt te midden van lijden en aanvechting (bijv. Ps. 73)'.

Variatie aan dichters en liederen

Nu de naam van David valt, moeten we het uiteraard hebben over de dichters. Van de 150 Psalmen worden er 73 toegeschreven aan koning David, 12 aan de door David aangestelde opperzangmeester Asaf, 12 aan de onder David Levitische zangfamilie van Korach, 2 aan koning Salomo en 2 aan de vermoedelijk onder David en Salomo werkzame musici Heman en Etan, 1 aan Mozes. Een saillant detail is dat de kinderen van de opstandige Korach, volgens Numeri 26: 11, gespaard bleven en kennelijk een functie ontvingen in de lof op de Heere. Wie het Psalter leest, komt onder de indruk van de variëteit. Klaagpsalmen, dankzeggingspsalmen, lofpsalmen, koningspsalmen, wijsheidpsalmen en zo zouden we nog

wel even door kunnen gaan. Het Psalmboek kunnen we met recht noemen ‘een anatomie van alle delen van de ziel, omdat er geen aandoening in de mens is, die hier niet als in een spiegel wordt voorgesteld (Calvijn)’.

Het begin: Psalm 1

De eerste Psalm is het voorportaal naar onze liederenkathedraal. Allereerst worden we voor de vraag gesteld: ‘Op welke weg loop je?’ De eerste woorden klinken veelbelovend: ‘Welzalig, de mens die nee zegt.’ Het leven los van God blijkt immers een leven te zijn dat langzaam steeds verder wegdrijft bij God vandaan: wandelen, staan en zitten - goddelozen, zondaars en spotters. Eerst wandel je op die weg, vervolgens blijf je op deze weg stilstaan en tenslotte zit je er helemaal in.

Deze donkere woorden staan tegenover een ander leven: ‘Vreugde vinden in de wet van de HEERE.’ Hier gaat het niet zomaar over de vreugde in de tien geboden, maar letterlijk staat er: ‘vreugde in de Thora’. Wie de vreugde kent in de Thora, kan deze liederen pas echt zingen. Vooral de vreugde over het midden en de kern van de Thora: Leviticus 16. Die vreugde wordt op gang gebracht door dag en nacht de woorden van de Thora te overdenken, mediteren en hardop uit te zeggen. Tegenover de los van God beweging komt er zo een ander proces op gang. Deze rechtvaardige komt steeds vaster te staan, zoals een boom aan waterbeken. In het gericht van God blijkt deze rechtvaardige gekend door God, terwijl de goddeloze wegwaait als kaf in de wind. Wie een rechtvaardige is? Lees de Thora. Noach blijkt rechtvaardig te zijn. Met deze naam in het achterhoofd, vallen de woorden van Psalm 1 nog duidelijker op hun plaats.

Wat kunt u verwachten?

In de komende tijd gaan we dus vooral vanuit de Psalmen na wie God is en hoe Hij Zich bekend maakt in Zijn daden. Ik volg hiermee de indeling van Herman J. Selderhuis in het boek: ‘God in het midden, Calvijns theologie van de Psalmen’. De volgende Bijbelstudies kunt u verwachten:

- God in het midden - Psalm 1
- God de Schepper - Psalm 8
- God de Zorgende - Psalm 91
- God de Sprekende - Psalm 119
- God de Koning - Psalm 72
- God de Rechter - Psalm 137
- God de Verborgene - Psalm 90
- God de Heilige - Psalm 24
- God de Verbondsgod - Psalm 130
- God de Vader - Psalm 103

Tenslotte

Ik zie er naar uit om het Psalter met u in de komende tijd te bestuderen. Met Luther bidden wij:

‘Onze geliefde Heere, Die ons het Psalter en het Onze Vader geleerd en gegeven heeft, verlene ons ook de Geest van het gebed en de genade, opdat we met lust en een vast geloof op de goede manier zonder ophouden bidden, want daar hebben we behoefte aan; zo heeft Hij het geboden en wil Hij het dus ook van ons hebben. Hem zij de lof, de eer en de dank. Amen.’

Vragen:

1. Heeft u een zogenaamde lievelingspsalm? Zo ja, welke en waarom?
2. In de oude kerk was het niet ongewoon om ‘de gehele David’ uit het hoofd te kennen. In een Oosterse kerk was dit zelfs voorwaarde voor het kerkelijke ambt. De

kerkvader Hiëronymus vertelt, dat men in zijn tijd op de velden en in de tuinen Psalmen kon horen zingen. Het Psalter vervulde het leven van de jonge christenheid.

- a. Hoe heeft u de Psalmen leren kennen?
 - b. Welk praktisch advies zou u elkaar willen geven om de Psalmen ook vandaag persoonlijk en kerkelijk te verinnerlijken?
3. Hermann F. Kohlbrugge zei dat je aan de Thora, de vijf boeken van Mozes, genoeg had om de hele Bijbel te begrijpen. In zijn boekje: 'Waartoe het Oude Testament?', diept hij dit verder uit.
- a. Waarop baseerde hij deze uitspraak?
 - b. Hoe gaat Jezus met de Thora om?

- c. Wat heeft de gemeente van Berea ons hierin te zeggen (Handelingen 17: 10-14)?
4. De Psalmen zijn de liederen van Jezus (Tim Keller).
- a. Hoe zien we in het leven en sterven van Jezus dat Hij vertrouwd was met de Psalmen?
 - b. Wat heeft dat ons vandaag te zeggen?
5. 'Niet de armoede van ons hart, maar de rijkdom van het Woord van God moet ons gebed bepalen (Bonhoeffer).' Reageer eens op deze stelling.
6. De dichter van Psalm 1 gebruikt het beeld van een boom en van kaf.
- a. Wat wil hij daarmee zeggen?
 - b. Wat hebben deze beelden ons te zeggen?



Ds. A.C. de Kruijf

• *Bijbelstudie n. t.*

Inleiding Timotheüs en Titus

De beide brieven van Paulus aan Timotheüs behoren niet tot de meest geliefde en bekende delen van de Bijbel. Toch hebben deze brieven ons veel te zeggen over de praktijk van het geloofs- en gemeentelven te midden van de weerbarstige werkelijkheid vol lijden, dwaling en afval. In de komende maanden willen we daarom in de nieuwtestamentische Bijbelstudies luisteren naar wat de Heere ons in deze twee kleine Bijbelboeken heeft te zeggen.

Het is mijn bedoeling om bij de behandeling van de beide Timotheüsbrieven het volgende schema aan te houden:

April:	1 Tim. 1:1-20
Mei/juni:	1 Tim. 2:1-15
Juli/Augustus:	1 Tim. 3:1-16
September:	1 Tim. 4:1-16

Oktober:	1 Tim. 5:1-6:2a
November:	1 Tim. 6:2b-21
December:	2 Tim. 1:1-18
Januari:	2 Tim. 2:1-26
Februari:	2 Tim. 3:1-4:5
Maart:	2 Tim. 4:6-22

Wie dieper wil graven of het antwoord zoekt op een vraag die in deze Bijbelstudies niet aan de orde komt, kan goed terecht in de twee deeltjes Bijbelstudies die ds. C. den Boer indertijd het licht deed zien over de brieven aan Timotheüs en Titus. Deze zijn alleen nog tweedehands verkrijgbaar, maar ds. Den Boer heeft de inhoud beschikbaar gesteld op zijn website (dsdenboer.refoweb.nl), onder 'Exegetica'. Te denken valt verder aan het commentaar van P.H.R. van Houwelingen in de serie *Commentaar op het Nieuwe Testament*, onder

de titel *Timotheüs en Titus*: Pastorale instructie-brieven. Ook de Bijbelverklaringen van Calvijn en Henry blijven natuurlijk waarde-

volle bronnen. Korte en krachtige toelichting is verder te vinden in de HSV-Studiebijbel en in de kanttekeningen van de Statenvertaling.

Strijden voor de gezonde leer

1 *Timotheüs 1 : 1–20*

Van Paulus

Zoals gebruikelijk was in die tijd, beginnen allebei de *Timotheüs*-brieven met de vermelding van de naam van de schrijver: Paulus. Het lijkt dus meteen helder wie deze brieven geschreven heeft. Toch zijn er veel uitleggers die stellen dat de apostel niet echt de auteur geweest kan zijn. Ze verwijzen daarbij naar het woordgebruik en de stijl van de brieven, maar ook naar inhoudelijke elementen die niet zouden stroken met het auteurschap van Paulus. Een latere auteur zou onder Paulus' naam deze beide brieven hebben geschreven. Er is hier niet de ruimte om hier verder op in te gaan, maar de aangedragen argumenten zijn mijns inziens geen reden om te betwijfelen dat Paulus de schrijver is.

Waarschijnlijk heeft Paulus de eerste *Timotheüs*-brief, die we nu eerst willen opslaan, geschreven enkele jaren voor zijn dood. We weten niet zeker hoe Paulus' laatste levensfase precies verlopen is. Het is echter waarschijnlijk dat hij begin jaren 60 na Christus is vrijgelaten uit de gevangenschap in Rome waarover wij lezen in *Handelingen 28*. Uit *1 Timotheüs 1:3* kunnen we opmaken dat Paulus daarna in ieder geval nog een reis gemaakt heeft naar Macedonië. Vermoedelijk heeft hij daar deze brief geschreven, ergens tussen 62 en 65 na Christus.

Aan *Timotheüs*

De *Timotheüs*-brieven zijn persoonlijke brieven die Paulus geschreven heeft aan zijn leerling *Timotheüs*. *Timotheüs* is afkomstig uit Derbe of Lystre en zoon van een heidense Griekse vader en een gelovige Joodse moeder (*Handelingen 16:1,3*). Paulus noemt hem zijn *'oprechte zoon in het geloof'* (*1 Timotheüs 1:2*) en *'mijn geliefde zoon'* (*2 Timotheüs 1:2*). Dit kan betekenen dat *Timotheüs* door Paulus' prediking christen geworden is (vgl. *1 Korinthe 4:15*). De vader-zoon terminologie werd echter ook vaak gebruikt om de verhouding tussen een leraar en een trouwe leerling aan te duiden. Het is dus mogelijk dat *Timotheüs* door iemand anders tot bekering is gekomen en later een leerling en medewerker van Paulus is geworden. Vanaf *Handelingen 16:3* hebben de twee in ieder geval veel samen opgetrokken. Er is ook duidelijk een sterke band tussen hen gegroeid.

In Efeze

Timotheüs geeft, op het moment dat hij de brieven ontvangt, leiding aan de gemeente van Efeze. Dit in opdracht van Paulus (*1 Timotheüs 1:3*). Efeze was een grote havenstad aan de westkust van Klein-Azië (het huidige Turkije). Paulus bezocht de stad voor het eerst tijdens zijn tweede zendingsreis (*Handelingen 18:19*) en volgens de kerkvader

Irenaeus is toen de christelijke gemeente van Efeze ontstaan.

Dwaalleer

Paulus heeft Timotheüs in Efeze een heel specifieke opdracht gegeven. Hij moet proberen te verhinderen dat dwaalleraars daar hun dwalingen blijven verkondigen (1 Timotheüs 1:4). Er is dus nogal wat mis in de gemeente van Efeze. Dat dit het geval is, hoeft niet te verbazen. In Handelingen 20:29-30 had Paulus zelf aan de ouderlingen van Efeze voorzeggd dat dit zou gebeuren’.

Wat de dwaalleer precies inhoudt, weten we niet. Wel komen we bij het lezen van de Timotheüsbriefen gaandeweg het een en ander over de dwaalleraars aan de weet. Hier, aan het begin van 1 Timotheüs, lezen we dat ze zichzelf beschouwen als leraars van de wet (vers 7) en dat ze zich daarbij bezig houden met *‘verzinsels* (Grieks: ‘mythen’) *en eindeloze geslachtsregisters’* (vers 4). Bij ‘de wet’ gaat het dan om de wet van Mozes. Blijkbaar proberen

zij uit de wet allerlei diepzinnige theorieën af te leiden en zien ze allerlei speciale betekenissen in de geslachtsregisters die daarin staan. Ze zijn dus intensief met de Bijbel bezig, maar Paulus moet schrijven dat ze er niets van begrepen hebben.

Wat de dwaalleraars niet begrijpen, zo lezen we, is *‘dat de wet niet bestemd is voor de rechtvaardige, maar voor wettelozen en voor opstandigen...’* (vers 9). Paulus’ punt is dat de wet niet bedoeld is als bron waaraan ‘rechtvaardigen’ allerlei ‘mythen’ kunnen ontleen of waarover ze eindeloos kunnen speculeren. De wet is gegeven als boodschap voor zondaars die vanuit zichzelf totaal in strijd met Gods wil leven. Zij moeten met God verzoend worden en leren gaan in Zijn wegen.

De gezonde leer

Kern van het probleem is uiteindelijk dat de dwaalleer tegen *‘het Evangelie van de heerlijkheid van de zalige God’* ingaat (vers 11).

Dit feit ontlokt aan Paulus een persoonlijke getinte lofzang op Gods genade in Christus (vers 12-17). Hij was eens de voornaamste – de ergste – onder de zondaars. Hij vervolgde, in onwetendheid en ongelooft, de gemeente van Christus. Hij was toen met al zijn vromigheid uiteindelijk een godslasteraar. De Heere maakte echter alles anders. Hij heeft Zijn barmhartigheid zeer overvloedig aan Paulus bewezen. Dat mag een



Efeze

lokkend voorbeeld zijn voor allen die later het Evangelie horen.

Het valt overigens op dat Paulus verder niet uiteenzet wat de inhoud van *'de gezonde leer'* (vers 10) is. Die kan hij bij zijn trouwe leerling bekend veronderstellen. Wat ook opvalt, is dat Paulus bij *'de gezonde leer'* niet alleen denkt aan de juiste leerstellingen, maar ook aan de juiste levenshouding. Wanneer hij spreekt over dingen die *'tegen de gezonde leer'* zijn, heeft hij het over 'uitbrekende zonden', waarin mensen leven.

De goede strijd

In vers 18 keert Paulus terug naar wat hij schreef in vers 3 over de opdracht die Timotheüs heeft in Efeze. Deze komt niet uit de lucht vallen, maar is in overeenstemming met de profetieën die eens over hem zijn uitgesproken. Timotheüs is blijkbaar op een bijzondere manier tot het werk in Christus' gemeente geroepen (zie ook 1 Timotheüs 4:14).

Nu moet hij de goede strijd strijden (vers 18). Paulus gebruikt hier het beeld van een soldaat die strijdt voor de goede zaak. Hij heeft een belangrijke taak, maar loopt ook een groot risico. Een soldaat kan immers gewond raken of sneuvelen. Dat geldt ook in het geloof. Dat is bij sommigen al aan het licht gekomen (vers 19). Zij leden in het geloof schipbreuk en zetten het geloof en een goed geweten overboord. Paulus noemt het concrete geval van twee mannen: Hymeneüs en Alexander. Paulus heeft hen *'aan de satan overgegeven'*, zo schrijft hij. Hetzelfde komen we tegen in 1 Korinthe 5:5. Het gaat hier zeer waarschijnlijk om een tuchtmaatregel waarbij de mannen uit de gemeente worden gezet en zo weer

worden overgegeven aan het terrein van de satan, buiten de gemeente van Christus (vgl. 1 Korinthe 5:13). De bedoeling is wel dat ze er wat van leren (vers 20)!

Zo strijdend wordt Timotheüs zelf bewaard bij het geloof en wordt ook de gemeente bewaard bij de gezonde leer.

Vragen:

1. Hoe belangrijk vinden wij het dat de leer gezond is? Hoe zouden we (persoonlijk en als gemeente) om moeten gaan met dwaalleer?
2. De dwaalleraars in Efeze waren intensief bezig met de Bijbel. Toch misten ze de boodschap. Hoe kunnen wij dit voorkomen?
3. In vers 10 blijkt dat de gezonde leer in de Bijbel ook alles te maken heeft met de levenspraktijk. Zien wij dat ook zo of staan leer en leven in onze beleving meer los van elkaar?
4. Paulus schrijft in vers 5 dat het einddoel van het gebod (zijn gebod aan Timotheüs om de dwaalleer te bestrijden (zie vers 18) is *'liefde uit een rein hart, een goed geweten en een ongeveinsd geloof'*. Wat heeft dit ons te zeggen, als het gaat om het strijden voor de gezonde leer?
5. Paulus zet in vers 12-17 de kern van het Evangelie uiteen vanuit zijn persoonlijke geloofsbeleving. In alle openheid spreekt hij ook over zijn eigen falen. Kennen wij zulke getuigen genoeg? Hoe kunnen we daarin groeien?
6. Is het een gemis dat wij de tuchtmaatregel uit vers 20 in de praktijk niet meer kennen? Zou dit vandaag nog kunnen functioneren?



Een geruisloze revolutie

Waarover het gaat

Op 1 mei a.s. vindt er tamelijk geruisloos een ingrijpende verandering plaats in de Protestantse Kerk. Het aantal klassicale vergaderingen wordt namelijk drastisch teruggebracht tot 11. In de meeste gemeenten zal er weinig van te merken zijn. In ieder geval beduidend minder dan op 1 mei 2004 toen de (zon)dag erop, 2 mei 2004, tal van kerkgangers een andere gemeente om zich heen zagen dan ze de jaren door gewend waren. Ook al is de verandering van 1 mei 2018 minder ingrijpend dan die van 1 mei 2004, de vraag is maar of het daarbij blijft. Of op den duur toch niet zal blijken welke ingrijpende gevolgen een zo drastische reductie van het aantal klassicale vergaderingen voor het kerkelijk leven heeft.

Een stukje geschiedenis

Van kerkhistorische colleges heb ik onthouden dat de klassicale vergaderingen sinds de tijd van de kerkhervorming in ons land de basisstructuur van het kerkzijn vormden. Eén van de eerste synoden van de hervormde kerk in de Nederlanden, Emden 1571, had al bijeenkomsten van genabuurde gemeenten per kwartaal of per halfjaar ingesteld. In de acta van het al eerder, in 1568, gehouden Convent van Wezel wordt nauwelijks over synoden gesproken, te meer over classes. Het Convent schreef voor dat de frequentie van het aantal jaarlijkse vergaderingen hoger moest liggen dan de twee- of viermaal per jaar op voor-

schrift van Emden. Niet om maar te vergaderen. Welnee. Uit de acta van de verschillende classes uit die begintijd valt juist af te lezen hoe belangrijk deze kerkelijke bestuurslaag tussen gemeenten en meerdere vergaderingen was voor het geestelijke en kerkelijke leven in een bepaald classis. De vermaarde kerkhistoricus Van Deursen (in A.Th. van Deursen, *Bavianen en Slijkgeuzen, Kerk en kerkvolk ten tijde van Maurits en Oldenbarnevelt*, Assen 1974, p. 5) meent dat van de kerkenraden, classes, provinciale én nationale synoden de classes in praktische betekenis 't belangrijkste waren. Hij waagt het dan ook de Hollandse kerk te omschrijven als een samenstel van klassicale verbanden.

De Nederlandse Hervormde Kerk telde jarenlang 54 classes. Sinds de splitsing van de grote classes Harderwijk en Gorinchem in 1982 waren dat er 56. De Protestantse Kerk telt er 74, waaraan nog vijf evangelisch-lutherse leden zijn toegevoegd, zodat het totaal op 79 komt. In het kader van 'Kerk 2025' wordt dat aantal teruggebracht tot 11. Deze verandering hangt ermee samen dat de kerk krimpt. Is echter het terugbrengen van het aantal classes de oplossing voor dit probleem?

Vertegenwoordiging

In een recent afscheidsinterview in het Reformatorisch Dagblad riep de vorige preses van de Generale Synode, ds. K. ten Broeke, predikanten van gereformeerde bondssignatuur op om hun roeping te verstaan als het

gaat om het werk in de synode. Die oproep is ongetwijfeld positief bedoeld. Ze kan echter slechts worden gerealiseerd via afvaardiging vanuit de classicale vergaderingen naar de generale synode. Hoe groot is de kans dat er vanuit zo'n gering aantal classicale vergaderingen afgevaardigden van hervormd-gereformeerde signatuur ter synode verschijnen? Voor het antwoord op die vraag hoef je geen wiskunde te hebben gestudeerd.

De vertegenwoordiging van de gemeenten in de classicale vergaderingen is namelijk minimaal. Was in de oude situatie elke gemeente ter classes vertegenwoordigd via een van de ambten, in de nieuw situatie zullen veel gemeenten in het geheel niet meer afgevaardigd zijn naar de classis. De band tussen gemeenten en de belangrijke bestuurslaag tussen gemeenten en meerdere vergaderingen wordt in veel gevallen doorgesneden. In uitzonderlijke gevallen kan een classis alle gemeenten binnen zijn ressort bijeenroepen. Maar hoe vaak zal dat gebeuren? Duidelijk is dat deze nieuwe opzet afbreuk doet aan de presbyteriale – synodale opzet van de kerk.

Ter verdediging van de nieuwe opzet wordt aangevoerd dat verschillende classes nauwelijks functioneerden, dat er voor afvaardiging naar een classicale vergadering vaak weinig animo was en dat dit veelal gezien wordt als een noodzakelijk kwaad. Iets wat ongetwijfeld samenhangt met het feit dat bij een krimpende kerk steeds minder schouders dezelfde lasten moeten dragen. De vraag is of dit verschijnsel ook niet iets zegt over het geestelijke gehalte van zo'n vergadering. Anderzijds waren er classes die wel functioneerden. Deze moeten nu dus onder de 'kwaden' lijden. Wanneer in de begintijd van de kerk der hervorming de classes zo'n belangrijke rol hebben gespeeld omdat men goed wist wat

er in een regio speelde, zou dat dan niet het geval kunnen zijn in een tijd waarin de kerk krimpt?

Gerommel aan de basis

Dit gerommel aan de basis van het kerkelijke leven zal ongetwijfeld gevolgen hebben. Dan heb ik het nog niet gehad over het functioneren van de classispredikant, aanvankelijk zelfs betiteld als bisschop. Zijn mandaat is weliswaar begrensd en ook moet hij zich verantwoorden, maar de praktijk zal uitwijzen hoe deze nieuwe figuur in het kerkelijk bedrijf valt.

Wel is er de mogelijkheid om elkaar als naburige gemeenten binnen ringen te ontmoeten. Als echter in veel gemeenten een vergadering van een classes al als een noodzakelijk kwaad wordt gezien, zodat er nauwelijks animo voor bestond, moet men niet verwachten dat dit voor een bijeenkomst van een veel vrijblijvender ringverband plotseling anders zal zijn.

Gebrek aan betrokkenheid

Ik ben bang dat de afstand tussen gemeenten en synode nog groter wordt dan deze nu al is. En dat daarmee zicht en betrokkenheid op de kerk in haar geheel nog geringer worden dan nu al het geval is. Dat ook omgekeerd in de moderamina van de classicale vergaderingen onvoldoende of weinig zicht is op wat er op het grondvlak speelt. Dat kan bijna niet anders als je de uitgestrektheid van de nieuwe classicale territoria op je laat inwerken. De nieuwe classis Delta bijvoorbeeld strekt zich uit van België in het zuiden tot de Maasmond in het noorden. Wat bindt zo'n regio nog samen? Door alles heen wordt de kerk steeds meer geloofsartikel én gebedszaak.



Een nieuwe wil!

Lezen: Dordtse Leerregels, hoofdstuk 3/4, paragraaf 1-6

1) We hebben wel eens een discussie op de mannenvereniging over het volgen van de Heere Jezus, het leven met God, hoe we ons als christen hebben op te stellen in de wereld, over dienstbaar zijn voor God en onze naaste. En dat er ineens iemand tussendoor zei: “ja, dat kan allemaal wel besproken worden, maar we moeten eerst wederom geboren worden”. Iedereen zweeg: “dat is zo, wat praten we over Jezus volgen enz, als we niet wederom geboren zijn”. Als je dat bent. Hoe belangrijk dat is, geven de Dordtse Leerregels aan in hoofdstuk 3/4.

2) Waarom is dat zo belangrijk? In paragraaf 1 lezen we dat wij mensen gemaakt zijn naar het beeld van God. Wat betekent dat? Dat heeft met ons verstand en hart en wil te maken. Met ons verstand God kennen wie Hij is als Schepper en met ons hart en onze wil Hem liefhebben, dienen, recht doen aan Gods eer en wil. Zuiver en heilig betekent: er helemaal voor God zijn, zonder zonde, in alles gericht op God en Zijn wil. We noemen dat wel: de staat van de rechtheid. Is dat zo gebleven? Nee. Hoe komt dat? Twee dingen worden als oorzaak genoemd: 1) de duivel met zijn ingevingen waarmee hij Adam en Eva verleidde: “is het ook dat God gezegd heeft?” Dat betekent: God wil jullie dom houden. En 2) de vrije wil van ons mensen, dat wij konden kiezen tussen goed en kwaad. De verkeerde keus werd gemaakt: God aan de kant gezet en de duivel werd geloofd! Had dat

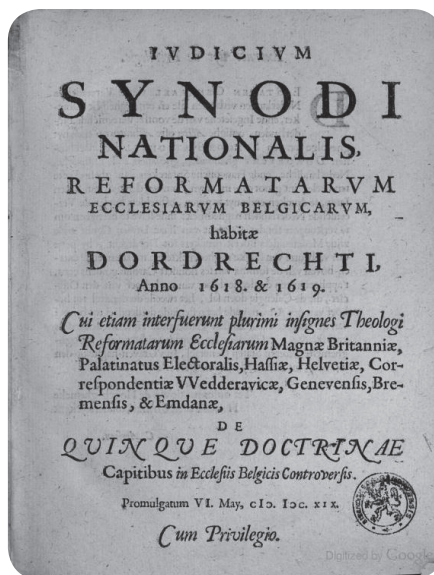
gevolgen voor ons mensen? Er staat: beroofd. Waarvan? Van die uitnemende gaven. Dus wij mensen zijn dieven geworden van ons eigen geluk en zaligheid. Dat niet alleen: we zijn in de kern van ons bestaan compleet veranderd. Hoe veranderd? Er staat: blindheid (onze ogen zitten dicht voor God); duisternis (een verkeerd beeld van God hebben); ijdelheid (een leeg leven, want het doel om God te eren en Zijn wil te doen, is weg); verkeerdheid om te oordelen (wat God goed noemt, noemen wij kwaad en wat God kwaad noemt, noemen wij goed); boosheid (kwaad doen, dingen doen die niet mogen van de Heere); weerspannigheid (tegen de draad in gaan tenopzichte van God); hardheid in wil en verstand (aansturen op eigen belang, alles inzetten voor eigen wil en zin); onzuiverheid (begeerten en lusten botvieren wat lekker voor ons mensen is). Dat is dus omgedraaid: mensen zijn van liefhebbers van God, egoïsten geworden, namelijk liefhebbers van zichzelf.

3) Hoe diep dat in ons mensen zit, geeft paragraaf 2 aan met het woord: “verdorvenheid”. Gebruik dit woord wel goed, zoals de Bijbel het doet. Hoe zo? Wij mensen zijn schepsel van God gebleven. Vergelijk het met een parel: prachtig en uniek, maar door het kwaad in ons, zijn we aan het verderf onderworpen. Dus een geschónden parel! Geldt dat ieder mens? Ja, zegt paragraaf 2. Waar zit dat in? Wat denkt u: hoe komt het dat Kaïn zijn broer Abel doodsliep? Had

Kaïn een voorbeeld van wie hij het afkeek? Nee. Toch deed hij het. Hoe kan dat? Dat is ‘onze natuur, onze zondige aard, onze wil’, staat er. Dat is een erfenis die we meekrijgen van onze ouders en die kregen hem weer mee van hun ouders en die weer van hun ouders. We noemen dat: erfzonde! Wat betekent dat? Zie paragraaf 3: dat alle mensen in zonden ontvangen en geboren worden en kinderen des toorns zijn. U herkent deze woorden uit het doopformulier. Let vooral op wat er staat: slaaf van de zonde. Een slaaf is niet vrij, maar moet doen wat zijn meester zegt. Welke meester? De duivel is baas en geeft aan, wat gedaan moet worden en daar wordt achteraan gehold. Ik ben dus niet vrij om te doen wat ik wil. Wat betekent dat? Op grond hiervan is een terugkeer tot God uitgesloten. Wij mensen kunnen niet zó aan onszelf sleutelen, dat we uit eigen beweging en uit eigen wil weer naar God terug gaan. Is dat wel zo? Zie paragraaf 4: het beeld zijn van God is stuk, zoals een kapotte spiegel in scherven ligt. Maar hebben we dan niets meer aan die scherven? Die scherven worden genoemd: licht der natuur. Wat dat is? 1) enige kennis van God (een vaag vermoeden: ‘er moet iets of iemand hier boven ons zijn, maar Wie of Wat, dat weet ik niet); 2) we kunnen verschil maken tussen goed en kwaad (we hebben onze normen en waarden als christenen en niet-christenen); 3) mensen die los van de kerk leven, leven net zo netjes en goed als christenen. Dat klopt. Wat zegt paragraaf 4? Van die scherven van het beeld van

God (licht der natuur) is er niets waardoor wij op de gedachte komen om ons tot God te bekeren. Ja, maar hoe zit het met de wet van God dan. Paragraaf 5 zegt: de wet van God is geen optie. Hoe zo niet? Wat doet de wet van God? Die zegt: “leef uit Gods geboden, tot eer van God, doe het uit liefde, wijdt u helemaal toe aan God”. Wat ontdekken we? Daar heb ik geen zin in, ik heb mijn eigen wet, mijn ik is de baas. Dat is onze zonde. Maar kan de wet niet zorgen dat wij veranderen? Kan ze ons geen kracht geven om uit de wet tot eer van God te leven? Nee. Wat blijkt dus? Wij hebben geen vrije wil om te kiezen tussen God en het rijk van de duisternis. Wij zitten als mensen gebonden met onze wil aan het rijk van de duisternis. Ik kan en wil me daar zelf niet van los maken.

4) Geen vrije wil hebben: dat is een hot item. Dat kunnen de Dordtse Leerregels wel zeggen, maar wat zegt de Bijbel zelf? Lees wat er staat rond de zondvloed (Genesis 6-9): dat het hart van de mens en wat hij bedenkt alleen boos is, geen dag uitgesloten. Denk na over wat Job zegt (Job 14 vers 4): “wie zal een reine geven uit een onreine? niet een”. Laat de Heere Jezus het zeggen: “ieder die de zonde doet, is slaaf (dienstknecht) van de zonde” (Johannes 8 vers 34). Hij zegt: “u moet wederom geboren worden, anders kunt u Mijn Koninkrijk niet binnengaan.” Luister naar Paulus: “wij zijn dood in zonden en misdaden (zie Efeze 2, Romeinen 3)”. Wij zijn ‘total loss’, zegt de



Bijbel. Kijk nu naar paragraaf 6: wat wij niet kunnen en willen, wil en kan God! Hoe doet God dat? Zie het Evangelie van Christus, dat gaat over de verzoening (2 Korinthe 5). Kijk wat er staat: dat God er op uit gaat om ons te smeken of wij ons met Hem laten verzoenen. In God is er drang en liefde om ons mensen zalig te maken. Nou, maar als God je roept, dan ben je toch verantwoordelijk wat je met Gods roepstem doet? Jazeker. Dan moet ik toch kunnen kiezen? Dan moet je hier over nadenken: dat had ik gekund, als ik die mens zou zijn, met dat beeld van God, de mens van het paradijs. Ja toch? En nog iets: kiezen voor de Heere Jezus, wat houdt dat in? Dit: kiezen vóór alles wat Jezus is en wat met Jezus te maken heeft en tégen alles, wat tegen Jezus is, Jezus' weg gaan en de andere weg verlaten. Kiezen voor de Heere Jezus: dat is kiezen voor Zijn Woord en dat dat je Levensbron en Voedingsbron is en je niet meer laten voeden door wereldse bronnen. Kiezen voor de Heere Jezus is kiezen tegen dat egoïstische ik, dat goddeloze ik, opdat Jezus in mij leeft en ik in Hem. Kiezen voor Jezus: dat is die liefde aan God geven, die ik door de zonde kwijt ben, want daar vraagt God weer om. Dat heb ik niet. Wat wil God met Zijn roepstem dan wakker bij ons maken? Dat u en ik beseffen, dat we die keus in eigen kracht en uit eigen wil niet maken. En... ook niet hoeven te maken. O nee? Nee, kijk wat een kracht er in het Evangelie van Jezus Christus zit. Hoe zo? God biedt Zijn genade aan, roept op tot de keus voor de Heere Jezus, maar bewerkt uw hart door Zijn Geest, dat ik die keus ook maak. Ziet u wat het Evangelie is? Waar ik het niet kan, doet God het, waar ik het niet wil, wil God het. Loopt u vast met uw eigen wil? God zegt: "Ik zal het stenen hart uit u wegnemen en u een vlezen hart geven". Dat is

een belofte, waar we onze handen op mogen vouwen. Verwerp het niet, met welke uitvluchten ook. Want dit Evangelie kunnen we niet ongestraft verwerpen. Door eigen schuld zijn we onze gaven kwijt, maar ook is het eigen schuld als we verloren gaan. Of het moet zijn, dat God zegt: Ik wil u niet redden en zalig maken. Maar waar staat dat in de Bijbel? Nee, God zegt juist: Ik wil u redden en zalig maken, maar wilt u het wel? Kijk, dat wij dit ook willen, dáárom moeten wij echt wederom geboren worden!

Organisatienieuws

Wijzigingen adresboekje 2015

De volgende wijzigingen in "het Adresboekje" doorvoeren:

- 1) De Streek "Gouda" (blz. 50) heeft een nieuwe penningmeester: dhr. M. Hilgeman, Dorpstraat 6, 3461 CS Linschoten.
- 2) De MV "Onderzoekt de Schriften" te Ederveen (blz. 38) heeft een nieuwe voorzitter: dhr. G. van Beek, Hoofdweg 224, 6744 WR Ederveen; en een nieuwe secretaris: dhr. C. van Dooren, Luntersekade 39 A, 6744 PG Ederveen.
- 3) De MV "Sola Scriptura" te Sirjansland (blz. 17) heeft een nieuwe voorzitter: dhr. A.P. van der Meer, Grevelingenstraat 1, 4311 GB Bruinisse.
- 4) De MV "Sola Fide" te Bleskensgraaf (blz. 4) heeft een nieuwe penningmeester: dhr. J.K. van de Hoog, Gruttostraat 6, 2971 AH Bleskensgraaf.

Met vriendelijke dank voor uw medewerking,
Ds. J. van Dijk, secr.
e-mail: ds.j.vandijk@hetnet.nl

Vakantie

Het voorjaar is begonnen. Veel mensen hebben hun vakantie al geboekt. Wilt u ook nog een weekje weg? Blader snel door onze vakantiegidis op onze website en meld u aan. Sommige weken zijn al (bijna) vol, dus wees er snel bij!

We hopen u in een van onze vakantieperiodes te ontmoeten!

Voor meer informatie en aanmelden kunt u contact opnemen met de volgende contactpersonen: Gasten met een lichamelijke beperking en gasten met dementie en hun mantelzorger: Mevr. E.C.

van Andel-van Bergeijk, tel. 0183-441774, e-mail: gasten.lg@hervormdevrouwenbond.nl
Gasten met een verstandelijke beperking en jongeren met autisme: Mevr. H. de Jong, tel. 0180-430860, e-mail: gasten.vg@hervormdevrouwenbond.nl
Gasten voor de weken voor alleengaanden: mevr. C. de Jong, tel. 0182-632070 (het best bereikbaar tussen 17.00 en 19.00 uur).

Vrijwilliger...iets voor jou?

We zijn ook nog steeds op zoek naar vrijwilligers die onze gasten (lichamelijk en verstandelijk beperkt en gasten met ASS) een week willen verzorgen en begeleiden. Ben je tussen de 18 en 67 jaar (voor de weken voor gasten met een lichamelijke beperking zoeken we mensen tot en met 65 jaar), wil je je handen uit de mouwen steken en onze gasten een onvergetelijke vakantie bezorgen? Kijk voor actuele informatie en aanmelding op onze website www.hervormdevrouwenbond.nl/vakantieweken/vrijwilligers.

Voor al onze activiteiten zie onze agenda op www.hervormdemannenbond.nl

• Overlijdensbericht

'Mijn genade is voor u genoeg'
(2 Kor. 12:9)

Moe en verlangend naar het einde is, in de gezegende leeftijd van 99 jaar, door de HEERE uit ons midden weggenomen

WILLEM DE ROODE

Hij was jarenlang trouw lid van onze mannenvereniging.

Wij leven mee met zijn kinderen, klein- en achterkleinkinderen en wensen hen de nabijheid en troost van de Heere God toe.

Bestuur en leden van Mannenvereniging
Calvijn te Zoetermeer

februari 2018

1e voorzitter: Ds. J.H. Lammers
Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
T 0180 424636 • j.h.lammers@hetnet.nl

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap (*nieuw adres per 25-4*)
Havikshorst 11, 3871 JK Hoevelaken
T 033 2584004 • dsjnap@hetnet.nl

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Callunalaan 12, 6721 HA Bennekom
T 0318 304955 • ds.j.vandijk@hetnet.nl

2e secretaris: Dhr. C.D. Groenendijk
Koolmees 35, 2986 VB Ridderkerk
T 0180 423817 • c.d.groenendijk@hetnet.nl

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom
Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik
T 0348 551496 •
accountant.c.oosterom@planet.nl

2e penningmeester: Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
T 0318 516930 • jvancapelleveen@solcon.nl

Lid: Ds. E. de Mots (Redactie-adres)
Joh. Willem Frisostraat 38, 7462 GX Rijssen
T 0548 519549 • e.de.mots@solcon.nl

Lid: Ds. J.M. Molenaar (Themadagen)
Vossenakker 2, 6711 CZ Ede
T 0318 307748 •
ds.jmmolenaar@hervormdede.nl

Lid: Ds. A. Snoek (Verdiepingsconferentie 23+)
Kerkstraat 8, 4041 XB Kesteren
T 0488 723120 • asnoekvdm@solcon.nl

Overlijdensberichten:
J. Bout & Zn., Postbus 3, 1270 AA Huizen
E info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)
Mutaties: Schriftelijk melden aan het Bondsbureau
Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris